

Sektion 2: Personanalys

20. TANKAR OM MITT LIV

20.1 SAMMANFATTNING AV ETT MISSLYCKAT LIV

Jag tycker att jag har haft och har ett dåligt liv och jag kan se att det finns orsaker till det. Det finns två faktorer som har gett mig dåliga förutsättningar. Den ena är mitt funktionshinder i form av asperger. Det gjorde att jag redan i barndomen inte fungerade riktigt socialt och fick en dålig start i livet, blev mobbad på högstadiet, var ensam och socialt isolerad hela tonåren och senare har haft svårt att förändra den dåliga situationen. Den andra punkten är att jag växte upp i en släkt med mycket negativ energi och hade släktingar som hämmade mig ytterligare (se L3). Om jag istället hade fått växa upp i en släkt med positiv energi och glada människor som hade stärkt mig istället för att hämma mig så kanske det i åtminstone någon mån, om än inte fullt ut, hade kunnat kompensera för mitt medfödda funktionshinder. Jag hade ett dåligt liv före 1995 som barn och tonåring. Åren 1995 – 2002 var lite bättre men jag sökte och hittade inte något och det var för sent för att kompensera de värdelösa tonåren.

Sedan åtminstone 2006 tycker jag att mitt liv åter har varit väldigt dåligt, även rent praktiskt. Jag har gjort så många försök och förändringar och inte velat stanna någonstans. Jag har ett behov av att alltid betrakta den tillvaro som jag befinner mig i som tillfällig, känna att om ett år är jag nog inte kvar i den här situationen (på den här skolan eller arbetsplatsen) och om tre år bor jag nog inte kvar här (i den här lägenheten eller staden). Så har jag känt konstant ända sedan tonåren och så känner jag fortfarande. Orsaken till denna känsla tror jag är att jag aldrig trivs fullt ut med min situation och därför vill jag inte att den ska kännas alltför permanent. Jag har ibland tänkt att jag kanske inte skulle ha det behovet om jag hade trivts fullt ut någonstans och haft någonting som höll mig kvar någonstans, t ex ett kärleksförhållande eller att flera av de ganska få personer jag känner (se U42) hade bott i samma stad och jag därmed hade haft en social grund där. Egentligen skulle jag hellre vilja ha en plats att betrakta som mitt hem. I U23.3 skriver jag om den avlägsna platsen där jag skulle vilja bo och leva. I U24.2 funderar jag på det bekväma i att leva ett stabilt liv i en

småborgerlig tillvaro och kunna vara nöjd med det. I U96.1 fantiserar jag om att ha kunnat göra Porto Liura till min hemstad att vilja stanna kvar och leva i. Så visst fantiserar jag ibland om stabilitet och bofasthet. Det skulle vara så mycket enklare att känna sig trygg och bofast någonstans och uppleva något värde i en tillvaro och vilja stanna kvar istället för att hela tiden vara en sökande vagabond. Jag tror att det finns ungefär fem punkter som bidrar till att skapa en bra livssituation: 1) Någon att dela sitt liv med, 2) Socialt umgänge med vänner/kompisar, 3) Bra relation till släktingar, 4) Att trivas på en plats (stad/hemort), 5) Ett någorlunda intressant jobb som man upplever givande utöver lönen. Ju fler av dessa punkter som är uppfyllda desto bättre livssituation borde man ha. Kanske räcker det med att ungefär tre av fem punkter är uppfyllda. För mig är tyvärr noll av dessa punkter uppfyllda: 1) Jag har inte hittat någon att dela mitt liv med, 2) Mina sociala relationer är fåtaliga och geografiskt spridda vilket skapar en ensam vardag, 3) Jag har ingen relation till släktingar bortsett från min mor, 4) Jag har inte skapat mig en hemort, trivts och velat stanna någonstans, 5) Jag har bara haft typiska försörjningsjobb såsom lokalvårdare, diskare, tvätteriarbetare. Jag tror att det är därför som jag aldrig trivs eller vill stanna någonstans.

Jag vet att i ett globalt perspektiv kan jag inte anses ha det så dåligt, främst just för det faktum i sig att jag lever i ett i-land. I världen finns det miljarder människor som har en mycket sämre och svårare livssituation än jag. Men i ett nationellt perspektiv tycker jag att jag har ett dåligt liv. Självklart finns det många även i Sverige som har det sämre än jag eller ungefär som jag men jag upplever att genomsnittet här har det bättre än jag; har mer socialt umgänge, har hittat en plats och trivs där de bor, har kanske träffat någon att leva och dela sitt liv med, har kanske ett jobb som de tycker är åtminstone någorlunda intressant och trivs ganska bra med, har en bostad som de är nöjda med och trivs i, äter bättre mat, på många sätt har det bättre än jag. Jag har ju inget av det där. Jag har inget socialt umgänge utöver min mor och Håkan, jag har inte hittat en plats där jag vill stanna, jag har inte träffat någon att leva med, jag har inte lyckats skaffa någon utbildning och ett jobb som jag känner intresse för, jag sitter vanligtvis i någon tom och kal enrumslägenhet och äter lågpris pasta med krossade tomater i min ensamhet. Mitt liv är misslyckat. Den främsta orsaken till mitt misslyckande tror jag är min autism-

spektrumstörning (asperger, se U21). Den har gjort det svårt för mig att ta mig för något, skaffa en utbildning, etablera sociala relationer, träffa någon att leva med. Den har gjort mitt liv väldigt tomt. Det som mest präglar mitt liv är just tomheten. Det är tomt på mening och glädjeämnen, tomt på sociala relationer, tomt på kärleksrelationer, tomt på alla plan. För några år sedan, ungefär 2010, gjorde jag ett test på Ikeas hemsida för att se om jag skulle trivas med att jobba hos dem. Det resultat som jag fick var ytterst träffande. Det stod något om att ”ditt rum känns lite tomt, vi tror inte att du skulle trivas med att arbeta hos oss”. Just det där med tomheten var väldigt träffande. Mitt liv är tomt och det syns även i mitt boende. Mina lägenheter genom tiderna har ju varit väldigt tomma även i bokstavig mening. Ja, tomheten präglar mitt liv.

Det finns så mycket som jag känner missnöje med. Jag har inte hittat någon plats i livet och samhället, varken någon hemort där jag vill stanna, d v s någonstans där jag vill bo, eller någon yrkesväg som intresserar mig. Därmed har jag blivit en vilsen sökare som inte trivs någonstans och inte vet vart jag ska ta vägen. Jag ser LVS-killar och känner missnöje över att vara den jag är. Jag ser k-attraktioner och s-attraktioner och känner längtan efter en pojkvän och kärleksrelation. Jag vantrivs i och känner främlingskap gentemot det västerländska samhället (se U80.2). Det är så mycket som är fel i min tillvaro att det känns som att det enda jag kan göra är att ge upp och åldras som en isolerad nörd som sitter hemma i en lägenhet och flyr verkligheten med film och choklad. Det är nästan det enda som jag tycker om i mitt liv numera; att öppna en 200 grams choklad från Fazer eller Marabou och titta på någon film som jag tycker riktigt mycket om. Jag har misslyckats med så mycket; utbildning och yrkesliv, kärlek och relationer, att hitta en plats på planeten där jag skulle kunna trivas och vill stanna. Jag vet heller inte hur jag ska kunna lösa något av problemen. Att läsa på högskola eller universitet och skaffa en utbildning och en inriktning på ett yrkesliv ska man ju göra i 20 – 25-årsåldern. Det är för sent för mig nu. Kärlek är omöjligt för mig eftersom jag är medelålders och tyvärr verkar sakna förmåga att attraheras av jämnåriga. Vantrivseln i och främlingskapet gentemot det västerländska samhället kan jag inte heller göra något åt. Jag kan varken förändra det här samhället eller emigrera till ett land i någon annan del av världen vars samhälle eventuellt skulle kunna passa mig

bättre. Ja, mitt liv präglas av misslyckanden på flera plan och en oförmåga att förbättra situationen.

Jag tror att mitt misslyckande med livet har tre huvudsakliga orsaker. Dels en avsaknad av drivkraft och mål, dels min isolerade tonårstid med avsaknad av relationer, vilket gjorde att jag kom ut i livet efter gymnasiet som en person med lågt självförtroende och brist på social träning, och dels min avsaknad av nätverk via föräldrar och släktingar. De två första punkterna beror båda på asperger, den tredje punkten på mina uppväxtförhållanden. Det hade varit bättre att vara en person som redan i slutet av tonåren och efter gymnasiet har någon typ av målsättning i livet, något intresse för något som är realistiskt, t ex i form av utbildning och yrke. Det hade varit bättre att ha sociala relationer i tonåren och få social träning och stärkt självförtroende genom relationer under gymnasietiden till både jämnåriga och äldre. Det hade varit bättre att växa upp i en släkt med goda relationer där släktingar kan utgöra ett nätverk och bidra med kontakter. Idealet är det som jag beskrev i L22.3.

20.2 MENINGSLÖSHETEN

Det som känns jobbigast är tomheten och meningslösheten i mitt liv och i min framtid. Jag har kanske ungefär trettio år kvar att leva och det är både deprimerande och lite obehagligt att se enbart tomhet framför mig när jag tänker på alla dessa år. Trettio år är en lång tid. Ska det bara fortsätta så här i resten av mitt liv; en evig, tröstlös vandring utan mål, en vandring präglad av tomhet, meningslöshet, kontaktlöshet och vilsenhet? Ska jag leva så i kanske trettio år framåt? Tanken på att sitta i någon lägenhet och bara titta på film varje kväll i trettio år framöver känns deprimerande. Att bo i lägenhet är ett bättre alternativ än att bo på campingplats eftersom det är bekvämare och mer praktiskt fungerande men tomheten och meningslösheten är ju densamma i en lägenhet som i en campingstuga eller husbil. Att i resten av mitt liv sitta och titta på film varje kväll känns också meningslöst. Verklighetsflykt känns bra för stunden men löser ju inte problemet med tomhet och meningslöshet. Att titta på en film är bara ett sätt att tillfälligt förtränga dessa känslor. Jag lockas inte av tanken på att återskapa en normal tillvaro med förvärvsarbete. Den tillvaron är lika meningslös som luffartillvaron. En sådan tillvaro består för mig av att bara jobba, äta, titta på film och sova, dag ut och

dag in, år efter år. Det blir bara en meningslös existens utan värde. Att jobba som t ex diskare eller tvätteriarbetare och dag ut och dag in diska samma disk eller tvätta samma smutsvätt och varje kväll sitta och titta på film, sitta hemma och skriva på helgerna och varje söndag gå till Willys för att handla hem mat inför kommande vecka känns meningslöst. Jag kan leva så i kanske två eller tre år, sedan vill jag bort från den tillvaron. Visst kan även jag, trots att jag är något av en eremit och inte har något stort behov av social interaktion, uppskatta vissa sociala stunder på en arbetsplats, som t ex att fika med Espen och Paul i restaurangköket på eftermiddagarna eller småprata med Gunvor och Monika och dricka kaffe med Elias på bänken utanför tvätteriet. Men det finns en övergripande meningslöshet med tillvaron; bo i en lägenhet, gå till ett jobb, sitta hemma och titta på film, aldrig göra något annat.

Många människor lever ju ett stabilt liv med förvärvsarbete och fast bostad men då måste man ha något annat som berikar på fritiden. Det behövs något mer, något som skapar mening med existensen och värde i tillvaron. Något som kan skapa mening är relationer, t ex att ha vänner i närområdet att umgås med och ha bra relationer till släktingar, att ha några kompisar att dela socialt och intellektuellt utbyte med, att kunna äta en pizza och dricka några öl med kompisar någon kväll varje vecka, att besöka trevliga släktmiddagar någon gång per månad, kort sagt ett visst mått av relationer på fritiden. Något som också kan skapa mening är att ha någon att dela sitt liv med, d v s en flickvän/pojkvän, någon att göra saker tillsammans med, t ex resa tillsammans med eller vara i naturen tillsammans med såsom jag i U52.1 fantiserar om att kunna göra med Ilmar; campa, bada, fiska. Något som också kan bidra med mening är att aktivt ägna sig åt ett intresse, en hobby, som berikar tillvaron. I bästa fall kanske hobbyn även kan bidra med sociala relationer till andra som delar samma intresse. Stigs far har två gamla bilar från 1960-talet och vid något tillfälle då Stig följde med till en bilträff insåg han att det även fyllde en social funktion. Att ha en gammal bil, vilket är en tanke som tilltalar mig (se L51.4), handlar förstas främst om personligt intresse men det kan även vara en social hobby om man deltar i träffar och evenemang och är aktiv inom både MHS och en specifik märkesklubb för just det bilmärke som man har. Kort sagt: det måste finnas något mer än att bara jobba, äta, titta på film och sova men jag lyckas